

KERKEN EN DE TOEKOMST

8 maart 1988

Goedenavond vrienden.

Om te beginnen het bekende verhaal: we zijn niet alwetend, we zijn niet onfeilbaar en we hopen dat u zelf na wilt denken. Wat betreft het onderwerp, ik heb geen bijzondere keuze, indien u er een hebt, kunt u er een voorstellen.

Reactie: Ik heb hier een voorstel voor een onderwerp gekregen: "de vernieuwing van de kerk, bevrijdingstheologie en de rol van de vrouw binnen de kerk".

Ja, hoeveel tijd hebben we voor deze cursus? Ik zal proberen om het reëel te maken. Kijk, een kerk, - nou moet u me niet kwalijk nemen dat ik het zeg, is de institutionalisatie van een geloof. Een geloof is een innerlijke beleving, maar zodra je dat geloof gaat ophangen aan uiterlijke richtlijnen, aan allerhand hiërarchische begrippen, dan blijft er weinig van over. Heel vaak verkeert het zelfs in zijn tegendeel.

En wanneer we kijken naar de kerk, dan nemen we aan dat u de kerk bedoelt, de christelijke kerk. De kerk van Rome is langzaam maar zeker een topzwaar apparaat geworden. Het heeft véél verwantschap met de Russische regering voordat "glasnost" werd gepredikt. Je kunt een mens naar buiten toe wel regeren, maar je kunt hem met allerhand psychische trucjes en dwangmiddelen ongetwijfeld tot een mate van gehoorzaamheid dwingen. Maar kun je die mensen ook laten beleven?

Wanneer we kijken naar de kerk van Rome, dan zien we bijvoorbeeld dat er zeer veel gebruiken zijn, die we toch eigenlijk als magisch moeten omschrijven. Ik denk hierbij ondermeer aan de transfiguratie van brood en wijn, maar ook datgene wat men veronderstelt met allerhand andere dingen te doen tot een blasiuszege bijvoorbeeld toe.

Wanneer je je realiseert dat de mensen wel gelóven, maar dat ze niet beseffen wat er gaande is, dan moet je zeggen: een dergelijke neiging om zichzelf boven ieder en alles te stellen, heeft weinig ruimte. Je kan niet veel verder gaan. Ze kunnen een beroep doen op de fanatici, maar dan krijgen we te maken met een strijdvaardige kerk en niet alleen een strijdende kerk. En deze strijdvaardige kerk zal dan ontzettend veel vijanden krijgen en juist daardoor eigenlijk in de vernieling raken.

Wanneer het christendom beleefd wordt zoals het beleefd behoort te worden, dan is het een kwestie van leven voor je naaste, voor je medemens. En dan is de naaste niet iemand, die ver weg zit; de naaste is degene, die je hulp geeft, wanneer je er bent. Wanneer men dat weer gaat beseffen, dan komen we als vanzelf in een totaal ander stramien terecht. Dan is de kerk in de eerste plaats een manier van leven en niet een kritiekloze aanvaarding van allerhand stellingen, die theologisch mooi uitgekiend zijn en die ongetwijfeld voor dus moraliteit en al die andere dingen voor de mens dan wel goed zouden zijn. We hebben te maken met de relatie van mens tot mens.

Wanneer u het mij vraagt, is de Christus, die je ontmoet, in de medemens, die je nodig heeft. En als dat het geval is, dan kun je alleen een christen zijn door je medemens te dienen.

En dan komt hier de vraag van bevrijdingstheologie naar voren. De mensen die zeggen: ja, wij moeten strijden tégen, wij moeten mensen helpen. Wanneer die hulp inhoudt dat we hen óók helpen, wanneer ze in verweer zijn tegenover anderen, best. Maar wij moeten niet zèlf een soort christelijke Che Guevara worden, die met kogels probeert te bereiken wat alleen met liefde uiteindelijk verwezenlijkt kan worden.

Een revolutie is altijd een ommekeer. Een ommekeer betekent meestal wat beneden zat, komt boven en wat boven zat, komt beneden terecht. Maar wat heb je eraan? Dan krijg je andere mensen, die weer hetzelfde doen. Zich rijk stelen bijvoorbeeld in een of andere bananenrepubliek. Het is duizend keer gedemonstreerd.

Mensen die anderen net zo goed tot slaven maken, die heus de (onverstaanbaar) niet bevrijden, maar die zeggen: ja, maar we moeten een economie opbouwen en daar maken we de mensen dan toch weer tot vrijgenoemde slaven, tot horigen van een systeem. Ik geloof dat je met een

bevrijdingstheologie erg voorzichtig moet zijn. Want anders heb je geen begrip meer voor degeen, die in de bevrijdingsstrijd je tegenstander is. Maar je moet rechtvaardig zijn. En dat wil zeggen dat je op moet komen voor iedereen, die je nodig heeft, inclusief de onderdrukte. En dan moet je de onderdrukte niet helpen om hun onderdrukkers te verslaan, maar je moet de onderdrukker duidelijk maken dat dit niet juist is. En de onderdrukte helpen om te overwinnen wat de onderdrukker hem aandoet.

Wanneer u dit een bevrijdingstheologie noemt, (onverstaanbaar), dat is goed. Maar waarom moeten we dan altijd precies de rangorde hebben. We hebben de priester-uitleiders (?) gehad, zoals u misschien weet. En op een gegeven ogenblik nam men een beslissing: dat kòn niet, de priester moet bóven de gelovige staan. Als je te ver boven staat, zie je de gelovige niet meer. Dan zie je alleen wat je zelf gelooft, dan meen je dat anderen "ja" zeggen. Dat heeft absoluut geen zin. De priester is niet in de eerste plaats - ook al wil de kerk dat dan graag wel - de man, die gewijd is en die daardoor macht heeft gekregen, laten we het zo maar zeggen. De priester is gewoon een christen, die zich aan de christenheid zózeer toe heeft gewijd, dat hij daarvoor andere dingen laat en zo zijn medemens kan helpen. En dan vraag ik me af: waarom kunnen alleen mannen priester worden? Zijn er geen vrouwen die dezelfde toewijding hebben? Moeten we wel praten over Franciscus e.d. en nooit over Clara? Moeten we ons bezighouden met de wonderen van Tarcissius, moeten we Lidwiene van Schiedam vergeten?

Vrouwen kunnen evenzeer opgaan in een innerlijkheid, waarin God a.h.w. spreekt. Dan hebben ze ook het recht om anderen daarin te laten delen. Dat wil zeggen dat zij de plaats moeten hebben, waarin zij in staat zijn hun bijzondere innerlijke waarden met anderen te delen en hen daardoor te dienen. Want dienstbaarheid is geen slavernij.

Dienstbaarheid is niet iets wat door een sociale orde moet worden bepaald. Dienstbaarheid komt voort uit datgene wat je innerlijk beleeft en datgene wat je dáárom doet. Alleen preken is de beste weg naar de hel. Handelen vanuit je innerlijk is de énige weg naar bevrijding. En een geloof, ja, wat moet je van een geloof zeggen. Een geloof is in zekere zin de vlucht voor de redelijkheid, dat ben ik met u eens. Aan de andere kant is het een innerlijke zekerheid, die je nodig hebt. En er is in de kern van de menselijke psyche een gebied dat je niet makkelijk kunt beroeren. Je kunt het omgrenzen, maar je kunt er niet in dóórdringen. En juist daaruit schijnen de sterke emotionele responsen voor te komen. Dat hebben bepaalde zéér beroemde psychiaters, analisten, hebben dat allang uitgemaakt. Het geloof komt kennelijk daar vandaan.

Wat is dat geloof? Is het in de eerste plaats een erkenning van een God. Ik betwijfel het. Ik geloof, - want ik heb ook een geloof -, dat het geloof niets anders is dan een poging tot zelfbevestiging. We kunnen dat terugvinden in de oude tijd; de tijd, dat er alleen nog zoiets was van (onverstaanbaar) totum en taboe. Je sprak met alles, want alles was beziel. En je kocht bij wijze van spreken de stroom op om je niet mee te voeren door er een klein offer in te gooien voordat je hem doorgetrokken hebt.

Daarna zijn er tijden gekomen dat men zei: ja, dat zijn onbekende machten, want dat is sterker dan ikzelf ben. En dat zijn geen mensen, dan moeten het andere mensachtige figuren zijn. En toen kwamen de goden. En in al die tijd - want dat is ook in het verleden gebeurd - zijn er leraren geweest.

Meesters. U kent waarschijnlijk vooral Jezus, de Gautama Boeddha, Siddharta, dat soort dingen, maar ze zijn er vroeger ook geweest. En ze hielpen de mensen om te léven. Niet om te denken, om te leven. Om vanuit je gevoel te leven, om dat magische in je, die kracht, die ergens in je schuilt zonder dat je weet wat het is, te gebruiken. En dan moet je haar gebruiken, maar je moet haar niet gebruiken vanuit een zuiver logisch of redelijk standpunt, dat kan eenvoudig niet. Daar waar het gevoel begint, houdt de redelijkheid op. En als u me niet gelooft, denkt u maar eens aan de kleine ruzies, die u zo nu en dan hebt gehad. En dan zult u weten wat ik bedoel.

Dan staan we dus voor de vraag: waar gaat een geloof naar toe? Het geloof zal, of het wil of niet, in zekere zin referteren (terugkeren; Red.) naar het magische. Want een geloof is magisch. Het geloof is een kracht, die niet omschrijfbaar is, maar die wel werkt. Een kracht is een zekerheid ook, waardoor je wéét dat je dingen kunt doen, die redelijk eigenlijk niet helemaal aanvaardbaar zijn.

En dan zeg je: waar gaat die kerk naar toe? Naar mensen, die de waarheid in zichzelf zoeken. Mensen, die steeds meer doof worden voor alle mooie leerstellingen, voor alle dogmatiek. En die aan de andere kant van binnen uitgehongerd zijn. Die zoeken naar iets, wat betekenis geeft. Mensen, die willen leren van binnenuit te leven. Die, zullen wij zeggen, de hele maatschappij eigenlijk zo'n klein beetje: hoe, hebben ze niks mee te maken, al die instellingen, al die mooie

ideeën van uitkeringen en ministeries en ambtelijke voorzorg en zo. Zeggen ze: ach, geloof ik wel. Ik moet vanuit mijzelf weten wat juist is. Maar als ik het dan weet, dan moet ik ook de kans hebben om het te doen. En dat wordt moeilijk.

Want waar blijf je dan met het gezag, met de verantwoordelijkheid van de bisschop voor het juiste leven van zijn gelovigen en de juiste verkonding van de blijde boodschap. Ja, lieve mensen, de bisschop zal moeten leren dat het niet zijn rang is, zijn gewaad, zijn plaats in het koor, zijn belangrijkheid en zijn secretarissen, die uitmaken wat hij betekent. Maar alleen wat hij dóet. Een bisschop, die over de straat loopt en een zieke ziet en een zieke geneest, dat is de ware leider. Dat is de man, die het geloof heeft om uit de kracht te handelen. En voor de priester ook. Ja, de priester. Wat moet je van de priester zeggen? Een priester is een mens, die intèns gelooft en voortdurend worstelt met zichzelf.

Het is een mens, die zich onderwerpt aan regels, ergens in de vroege middeleeuwen opgesteld, zonder te begrijpen waarom. Het is nu eenmaal zo, doe het voor de kerk. En hij ziet de problemen van de mensen om hem heen en hij zou er graag wat aan willen doen, maar eigenlijk weet hij niet goed hoe.

En dan kun je natuurlijk weer vluchten in je eigen zekerheden.

Vlucht maar in de revolutionaire theologie. Vlucht weg voor de mensen in een reeks stellingen, die rechtvaardigen wat je doemt (veroordeelt; Red.), zodat je de wil Gods uitvoert. Maar ondertussen vaak je medemensen betrappen zonder te beseffen. Help de mens om te geloven, om te leven uit een innerlijke kracht, dan kom je verder.

En laten we eerlijk zijn, er zijn vrouwen, die dat beter kunnen dan sommige mannen. U herinnert zich misschien nog wel wat Churchill zei van koningin Wilhelmina: dat is één van de weinige kerels die we hier hebben, zei die. En als je dan Maggie Thatcher krijgt en je hoort dan dat Sint George belangrijk is in het wapen van Engeland, dan zeg je: kijk, daar heb je nou de draak gevonden, maar gevaarlijk is ze, nietwaar. En dan zeg je: wanneer vrouwen dat dus op kunnen brengen, wanneer ze die mogelijkheden hebben om uit hun overtuiging zo a.h.w. alles te doen. En er zijn vrouwen, die zich óp willen offeren, die niet willen regéren, maar die wèrkelijk willen dienen. Hebben ze dan géén recht om de boodschap te spreken en schuilt in hen dan niet de kracht om de wonderen te doen, ook wanneer ze kerkelijk misschien geen sacramenten mogen bedienen.

Wat is de plaats van de vrouw in de kerk? Ja. Ik denk dat dat aan de vrouw zelf zal liggen. De mannen hebben van de kerk een bureaucratische instantie met op weldadigheid berustende dromen geschapen. Misschien kunnen de vrouwen er weer een gezin van maken, waarin de kinderen wel eens vechten, maar als het erop aankomt voor elkaar opkomen, want dat is wèrkelijke genegenheid, dat is werkelijke naastenliefde. En dan denk ik wel eens: ik heb soms medelijden met mensen, die helemaal wegvlugten in een soort afgesloten milieu. Hè, er zijn zo verschillende van die sekten, dat weet u wel. Maar aan de andere kant hebben ze één ding wat de kerk aan de gelovigen nog niet heeft kunnen bijbrengen schijnbaar. En dat is dat ze léven uit de léér, die ze verkondigen. De leer is de aanleiding, het is de handleiding voor het zijn en niet voor iets anders.

En dan vraag ik al die machtsbezetenen: o, in al uw nederigheid natuurlijk, want ze zullen het nooit zeggen. Maar al die machtsbezetenen, die anderen a.h.w. naar de eeuwige zaligheid willen drijven, al is het met de zweep, met martelingen desnoods, zou ik hen willen vragen: hoe vaak hebt u over de heiligheid van uw woord, het heilig zijn van de mens vergeten. Het is een probleem dat je zelf op moet lossen.

Ik vind in de priesterlijke situatie allerhand eigenaardigheden bijvoorbeeld: waarom dat celibaat? Ja, natuurlijk, vroeger was dat belangrijk vanwege het erfrecht. Dan lacht u niet. Wat is de eigenlijke aanleiding geweest? Te voorkomen dat de bezittingen van de kerk voor een deel weer in seculiere handen zouden vallen.

Een priester is een man. Een meerdere (meerwaardige? Red.) man is meer waard, wanneer hij een tegenpool vindt, die hem helpt om meer zichzelf te zijn, maar gelijktijdig zijn wereld beter te begrijpen. Waarom zou je het (onverstaanbaar) zeggen? Maar laten ze dan ook man zijn, d.w.z. in een gelijkwaardige samenleving deel worden van de nieuwe eenheid. Dan zullen ze pas begrijpen waar ze over praten.

Ik vind het altijd zo belachelijk als er mensen, die krachtens hun beroep nog nooit een vrouw bekend mogen hebben, hele leerstellingen uitspreken over het verdoemelijke van de pil.

Dan zeg ik ook: lieve mensen, als jullie getrouwd waren, dan zou ik op een gegeven ogenblik blij zijn dat dat ding er is.

Maar jullie willen het niet, jullie óórdelen over situaties en gevoelens, die je theoretisch heel mooi kent en leert begrijpen, maar waarvan de essentie het mènselijke je ontgaat.

En daarom zeg ik ook: waarom zijn jullie zo tegen al die vrouwen? Waarom mag een vrouw niet in een ambt bedienen, als ze dienstvaardig is. Als ze wèrkelijk vanuit haar eigen overtuiging probeert medemens te zijn voor anderen en zo God op haar manier en volgens haar geloof een ander nader te brengen. Waarom heeft ze dat recht niet?

Beter een eerlijke vrouw, die éérlijk vanuit haar gevoelens probeert een imitatie Christi te zijn, in navolging van Christus te leven.

Dan een priester, wiens hoofd is gevuld met sociale wetenschappen, theologische begrippen, dogmatische zaken, belangrijkheidsinschattingen en al die (onverstaanbaar). Waarom kies je altijd maar weer voor datgene wat je het gemakkelijkst kunt beheersen? Ja, misschien dat ze ook daar in hun jeugd jaren zullen waarnemen, geleerd hebben al die kardinalen en al die hooggeplaatsten, die de ministeries van de kerk beheren. Dat je als een vrouw wèrkelijk wat wil, als man niet zoveel kansen hebt om je daar met succes tegen te verweren. Dat ze denken: ja, maar laten we ze in godsnaam op een afstand houden, want anders zijn wij er niet meer. Ik kan het me voorstellen. Maar is het juist?

De apostelen zeggen ze, ja, de apostelen waren mannen. En wat was Maria Magdalena dan? En wat waren al die andere vrouwen die megingen en Maria, die in de katholieke kerk zo wordt verheerlijkt? O, die waren er alleen om voort te brengen. Zodra je de vrouw als een soort incubator voor het mannelijke meerwaardigheidsbesef gaat beschouwen, dan kun je beter helemaal maar ophouden met man en vrouw te zoeken.

En al die veroordelingen - neemt u me niet kwalijk - ik draaf door geloof ik, hè, maar al die veroordelingen, weet u wel: dit mag wel en dat mag niet. (onverstaanbaar), moeten we dan begrip voor hebben als de aanleg bestaat, maar de praxis kunnen wij niet tolereren. Ja, wat zullen sommige koorknappen daarvan denken Hè ?, waarom niet elke mens in zijn eigen waarde gelaten? En elke mens maar leven zoals hij het goedvindt, zolang hij een ander niet schaadt. En als hij een christen wil zijn zolang hij bereid is om daar te helpen, waar hulp noodzakelijk is.

Er wordt veel te veel geregeld in deze tijd. Binnenkort krijgt u een nummer; dat krijgt u in de wieg. Hè, dat is dat eerste stempeltje dat je dan krijgt en dat hou je dan tot aan het graf, dan weten ze meteen waar ze je nog kunnen vinden. En tussen die tijd is alles voorgeregeld.

O, natuurlijk, je kunt op kleine punten er wel eens uitspringen, maar je moet rekening houden met de economische groeinoodzaak, met de noodzaak voor voldoende staatsinkomen, voor de redelijkheid van uitkering en onze gemeenschappelijke verantwoordelijkheid tegenover al die anderen. Ja, ik weet het wel. Het is niet slecht op zichzelf, maar het is gedwóngen.

Naastenliefde die bij wijze van spreken met een bajonet achter je rug in de praktijk gebracht moet worden. Laten de mensen leren om zichzelf te zijn, om zichzelf te leven. Laten ze hun eigen verantwoordelijkheden maar eens een beetje aanvaarden. Dan gaan ze pas begrijpen waarom die innerlijke kracht zo belangrijk is. Waarom die eigenaardige gevoelswereld, die factor, die zoveel wetenschappelijke veronderstellingen steeds weer in de war heeft gestuurd, om die de uitweg geven. Wanneer je leert van binnenuit te leven en je erkent anderen a.h.w. als een déél van jezelf op het ogenblik dat er een relatie ontstaat, dan kom je verder. En dan geloof ik ook niet dat het dan belangrijk is of je dat nu bereikt langs de leringen, die men nog steeds christendom noemt. Hè, ofschoon ze vaak meer dom dan christen zijn. Of ze komen uit de Boeddha, ofschoon de onthechting van Boeddha langzaam maar zeker al weer is geworden tot een enorme betrokkenheid bij machtsverhoudingen in de gemeenschap. Geeft niet waar ze vandaan komen, als ze er maar zijn.

Het gaat niet om de léér, het gaat om de weg, die je volgt. En die weg wordt innerlijk bepaald. En als je leert die weg op de juiste wijze te gaan, dan beschik je over vele mogelijkheden en energie dan men op het ogenblik waarschijnlijk acht. En dan kun je een werkelijk christen zijn. Niet door je belijdenis, maar door je volgen van de weg. En zo het vinden van de waarheid in jezelf, omtrent jezelf en daardoor uiteindelijk ook omtrent de kosmos. Dan hoefje niet meer wegvlugten achter goden, achter geheimzinnige machten, o, ik heb verkeerd gedaan, maar ja, dat is de duivel daar, die heeft het me ingeblazen.

Nou ja, dan geloof ik dat de best lopende zaak geweest, die er ooit in de kosmos heeft bestaan. Hè, (onverstaanbaar) waar de duivel de schuld van krijgt.

We hebben die uitvlucht niet nodig. En als ik het zeggen mag zoals ik het denk ten besluite: ik geloof dat er één kracht is, waaruit alles bestaat, waardóór alles bestaat, noem die kracht God. Ik geloof dat die God in alles wat bestaat tegenwoordig is. Ik geloof daaróm dat ik met het erkennen

van mijzelf in een ander God erken. En wanneer ik leer zo te leven dat ik antwoord geef op de vele vormen, waarin die goddelijke kracht zich rónnd me manifesteert, dan zal ik wéten, dan zal ik een weg gaan. Maar dan ben ik ook daardoor niet meer in staat om een andere weg te gaan dan die welke naar de waarheid voert. Mijn overtuiging.

En daarmee heb ik dan, - zover dat in kort bestek mogelijk is, er zit natuurlijk veel meer aan vast -, voldoende gezegd dacht ik over het onderwerp. Maar als er iemand is die er vragen over heeft, opmerkingen, kritiek, ga uw gang.

Vraag: Ik zou graag willen weten hoe het komt (onverstaanbaar) materie te veranderen (onverstaanbaar), omdat de mens verschillend (onverstaanbaar)

Antwoord: Dat is een heel verstandige vraag. Datgene wat wij gelóóf noemen, is een zekerheid, een innerlijke zekerheid. Door die zekerheid wéten wij a.h.w. dat de wereld moet beantwoorden aan dat gevoel, dat we in onszelf kennen. Geloof is dus altijd weer een zelfrealisatie, die meestal niet tot het waakbewustzijn doordringt. En waardóór men a.h.w. een reeks uitspraken tot stand kan brengen, die de rationalisatie zijn van hetgeen in je leeft. Maar wanneer je leeft naar het geloof zelf, is de rationalisatie overbodig geworden. Dat is punt één.

Punt twee: waar komt dan die kracht vandaan? Ik heb het u al gezegd daarnet: ik geloof dat we allemaal deel zijn van één kracht. Als je een hele zee hebt, je brengt er één speldenprik (onverstaanbaar), dan kan er ontzettend veel water uitkomen. Ons geloof is onze toegang tot een oneindige zee van energie.

Energie die op ons niveau althans, als we mens zijn, rustend is. Maar op het ogenblik dat we haar in beweging brèngen, staan we niet meer met ònze kracht te werken, maar zijn we werkzaam als déél van het geheel. En wanneer ik dan wéét dat materie uiteindelijk ook een vorm is van energie, hè, de kleinste delen zijn energiewervelingen en veldvoortbrengende, waardoor ze verbindingen aan kunnen gaan met andere kleinste delen, waardoor constellaties worden geschapen van een vaste structuur, welke dan t.a.v. die buitenwereld weer eigenschappen hebben van een atoomfactor. Wanneer de kracht, die daarin ligt, en de kracht in ons hetzelfde is, waarom kunnen we dan niet de samenhang van deeltjes een beetje anders arrangeren? We hebben er de kracht voor. En wanneer we zeggen "zwaartekracht" dan hebben we uiteindelijk te maken met de aantrekkingskracht van massa plus veldrotatie.

Wanneer wij zeggen: het veld heeft geen invloed; ik ben deel van iets anders, nou, leviteren. Maar we kunnen het niet verstandelijk zeggen, we moeten het vóelen. Op het ogenblik dat we het voelen, maken we het waar. Voldoende?

Vraag: Is er verstandelijk niets aan te doen?

Antwoord: Nee. Het verstand, dat is de zeep op de glijhelling. Maar als je er eenmaal een voet op zet, dan is er een andere kracht, die je beweegt en verder bepaalt, inclusief de slippertjes die je onderweg maakt. En dat is iets, wat de meeste mensen niet begrijpen. Ja, als ik u verveel, dan zegt u het alstublieft, hè.

Ik breng namelijk heel iets anders naar voren. De moderne tijd is, ja, nogal materialistisch. En ze gaat uit van wétenschap. Wetenschap is het onderzoek van de dingen, waardoor oorzaak en gevolg met elkaar in verband kunnen worden gebracht en wetmatigheden kunnen worden ontdekt.

Maar waar gaat die wetenschap vanuit? In haar basis gaat ze eerst uit van aangenomen waarden en ze acht die bevestigd, omdat daar oorzaak en gevolgsredeneringen daarop aan schijnen te sluiten. Maar is dat wel de hele verklaring?

Punt twee: een groot gedeelte van de wetenschap is speculatief. Neem bijvoorbeeld Einstein met zijn beroemde, ja, relativiteitstheorie. Nou ja, deze man heeft dus in zich een beeld gehad, een voorstelling. En hij heeft geprobeerd die in mathematische termen uit te drukken, kwam daardoor tot afleidingen en dat eindigde dan met $E=mc^2$. Maar is dat juist?

Dan moet u kijken wat er gebeurt. Een lange tijd heeft men het niet begrepen en zei: dus is het juist. Daarna heeft men op grond daarvan ontdekkingen gedaan, o.a. de atoomenergie en er zijn nog wel een paar.

Tóen ging men dus experimenteren. En nu gaat men de stellingen van Einstein anders interpreteren. Men gaat dus niet zeggen: het is waardeloos, maar gaat zeggen: ja, maar het is net een beetje anders. Dat komen we in de wetenschap steeds weer tegen. Is het dan een reëel weten of is het eerder een zoeken naar begrip? Maar wanneer het dat laatste is, is het eigenlijk een geloof. Alleen een geloof dat zich baseert op verschijnselen buiten het ik, terwijl datgene wat men gemeenlijk geloof noemt, in feite gebaseerd is op verschijnselen binnen het ik.

Wetenschap is de exoterische vorm van geloof. En zo kan je nog een hele tijd doorgaan, maar ik moet een heel klein beetje met de tijd ook rekening houden natuurlijk. Dus als u nog vragen of commentaar hebt, gaat uw gang.

Vraag: Die overtuiging, het laatste wat u zei, was de waarheid. Als je dus hier op aarde met diverse mensen van andere geloofsovertuigingen leeft, heeft iedereen zijn eigen waarde. Dan zit ik me af te vragen: wat is nou die waarheid?

Antwoord: De waarheid is het gevoel, waarvoor men een formulering heeft gevonden, die men dan onaantastbaar wil weten, omdat men meent anders zijn eigen gevoel niet meer te kunnen aanvaarden. De verdediging van een geloof is heel vaak niets anders dan een poging tot psychisch zelfbehoud. Vervelend, hè, het is wel waar.

Vraag: En toch is het mogelijk om dat steeds te veranderen?

Antwoord: Het is mogelijk om de formulering van je geloof te veranderen, maar de kracht zelf niet. M.a.w. u kunt leren een andere taal te spreken, maar u hebt nog steeds dezelfde stem.

Vraag: Maar daardoor een andere werkelijkheidsbeleving?

Antwoord: Een andere werkelijkheidsbeleving lijkt me in dit geval te ver te gaan. U zoudt moeten zeggen: ik kom tot een andere werkelijkheidswaardering. En dat is iets anders dan een beleving. Het is namelijk: het blijft hetzelfde, maar u interpreteert uw eigen relatie met het gebeuren op een andere wijze. Maar in het innerlijk geloof zelf is er een vastliggende relatie tussen u en al het andere. En die is eenvoudig gebaseerd op harmonie-disharmonie, aanvaardbaar-niet-aanvaardbaar, een tegenstellingsklassering dus, die uit ons geloof voortkomt, omdat we niet in staat zijn de eenheid van alle dingen te begrijpen.

Ja, ik weet wel dat mensen zo ontzettend boos worden. Wat ik zei: ja, God en de duivel, dat is één munt, maar het zijn beeldenaren avers (tegengesteld; Red.). Maar de een kan niet zonder de ander bestaan. Want het mensbeeld "God, almachtig", kunnen wij alleen in stand houden, wanneer we het beeld van de rebel daar tegenover zetten. Omdat we zelf toch altijd een beetje rebels zijn en dus niet kunnen begrijpen, dat één wezen zich op zoveel verschillende manieren voor ons kan manifesteren. Ik hoop dat dat een voldoende voorbeeld was. Zo niet, ik hoor het wel.

Vraag: Geldt het voor de jeugd nog steeds (onverstaanbaar)

Antwoord: Niet in de gepersonifieerde vorm, waarin ze door de mensen op aarde heel vaak (onverstaanbaar). Maar er bestaat voor mij ook, zeg maar, licht en duister. Kenbaarheid en onkenbaarheid. Ik weet dat ze beiden één en hetzelfde zijn. Maar voor mij bestaat dat veld van tegenstelling nog, omdat ik nog verkeer in de noodzaak tot klasseren, tot rubriceren om tot uitdrukking te kunnen brengen wat ik belééf.

En dat is dus tot een bepaalde hoogte in geestelijke sfeer is dat het geval, omdat je een communicatienoodzaak kent en een uitwisselingsnoodzaak is een klasseringproces noodzakelijk. En dat kan alleen, wanneer we dus tot een waardeafmeting komen tussen twee uitersten. Voldoende?

Vraag: Waar bevindt die wereld zich door u genoemd?

Antwoord: Overall en nergens vanuit uw standpunt. Je zoudt kunnen zeggen: het is een dimensionale verschuiving met een gewijzigde tijdsfactor, waarin het bestaan energetisch is en de voorstelling nog altijd een klein beetje stoffelijk kan zijn, ofschoon in mijn geheugen kleuren veelzeggender zijn dan vorm, maar dat is nou mijn wereld. Voldoende?

Vraag: En dat is prettiger, die kleuren?

Antwoord: Ja. Hoe moet je dat nou uitdrukken? Prettig is er geen woord voor. Als je blind bent en u kunt ineens zien, is dat prettig?

Het is overweldigend, omdat je alles a.h.w. nieuw beleeft. En zo is het als je in die kleurenwereld komt, omdat altijd de kleuren gelieerd zijn geweest met bepaalde vormen, met beperkingen. En ze nu onbeperkt en in een veel groter aantal tinten, zeg maar, voorkomen dan u zich maar voor kunt stellen.

Er is dus een veel fijner onderscheid. Elk beeld, elk golf kleur, die je bereikt, is gelijktijdig. Niet één film, maar duizend films bij wijze van spreken.

Een inhoud, die zó ontzagwekkend is datje ze niet meer opslaat en dan langzaam maar zeker in jezelf uit laat vloeien, zodat die essentie van beseffen is geworden tot een vervulling van het eigen besef. Ja, moeilijk om te zeggen.

Vrienden, we gaan zo langzaam maar zeker eindigen. Het onderwerp hebt u gesteld, dat weet u. Ik heb geprobeerd het duidelijk en zo onpartijdig mogelijk te behandelen. Ik herhaal nogmaals: wij zijn niet onfeilbaar en we weten niet alle dingen. Het geldt zeker ook voor mij, wanneer ik vanavond spreek over een dergelijk onderwerp. Maar volgens mijn overtuiging heb ik vele dingen volledig juist uitgedrukt, andere redelijk juist benaderd.

Ik vraag niet van u dat u aanvaardt dat wat ik gezegd heb juist is. Ik vraag u alleen dat u er een keer over nadenkt en tegen uzelf zeggen: zit hier misschien ook een zekere richting in, die voor mij toch ook waar kan zijn. En dat is een groeien naar een waarheid, die niet alleen in ons en niet alleen in woorden, maar in een begrip dat de wereld omvat, verstaat. Dan groei je voor het eerst naar het ware menszijn. Dat ware menszijn is nodig om een ware bewuste geest te worden. Een ware bewuste geest alleen leert zich oplossen tot hij als bewustzijn deel is van een geheel, waarin hij in een daadloosheid vervult wat het geheel is ook op dat punt, waarop hij zichzelf nog bewust is van zijn aanwezigheid.

Ik hoop dat u dat allemaal eens zult bereiken en wat mij betreft behoeft u daar geen haast mee te maken. Daar mag u zelf over oordelen.

Ik dank u voor uw aandacht.

VRAGENGEDEELTE

Goedenavond vrienden. In het tweede gedeelte gaan we verder met uw vragen onder het motto "we draaien er zo weinig mogelijk omheen". En als ik het niet weet, zeg ik het u ook. Schriftelijke vragen beginnen we mee. Mag ik de eerste vraag?

Vraag: Kunt u iets vertellen over de toekomst van Israël en de Palestijnen?

Antwoord: Ja, dat wordt uiteindelijk toch nog vrede, maar dat duurt waarschijnlijk nog een jaar of vijf, zes. En voor die tijd zal er hier en daar nog aardig wat bloed vloeien.

Vraag: In welke mate is communicatie mogelijk tussen het stoffelijk en geestelijk lichaam, wanneer iemand in coma is en hoe kan deze ontwikkeling zijn?

Antwoord: Ja, wanneer iemand in coma is, dan hebt u geen directe mogelijkheid tot lichamelijk aanspreken, omdat de bewustzijnsdrempel dèrmate verhoogd is dat dus geen indrukken van buiten worden opgenomen. Maar wanneer iemand in een dergelijke toestand is, is hij wel buitengewoon gevoelig en u kunt dan door zéér scherp denken - desnoods zegt u de woorden zachtjes voor u uzelf heen dan kunt daar waarschijnlijk nog wel iemand mee bereiken. Wanneer echter de uittreding volledig is en dus alleen nog enige spanning op het zilveren koord staat, is géén communicatie meer mogelijk, totdat dit gebroken is. En meestal duurt het dan nog een dag of twee, drie, voordat weer enige bereikbaarheid is gekomen.

Vraag: Iemand die langdurig in coma is, (onverstaanbaar), is dat ook uitgetreden op dat moment?

Antwoord: Dat is meestal uitgetreden, ofschoon in het begin een reeks van halve droom-belevingen plaatsvinden. Daarin wordt dan een soort feuilleton ontwikkeld. Dat feuilleton gaat over in waarnemingen van een werkelijkheid, en die kan zowel op aarde liggen als in een andere wereld. Voldoende?

Vraag: Mag ik ook nog iets vragen? Is het niet beter, als iemand jaren in coma ligt, (onverstaanbaar)

Antwoord: Vanuit mijn standpunt - en dat kan ik alleen heel persoonlijk zeggen natuurlijk - maar dan zou ik zeggen: wanneer er geen mogelijkheid is om iemand binnen afzienbare tijd dus weer bij te brengen of er wat aan te doen, dan zou je alle kunstmatige instandhouding moeten beëindigen. En dat vind ik wel, ja.

Vraag: Bestaat de duivel eigenlijk wel; is die hele figuur niet een hele verzinsel van de vroegere kerkvorsten om met een dreigement van eeuwig branden in de hel de mensen te pressen trouw naar de kerk te gaan en te blijven gaan?

Antwoord: Nou, de duivel heeft in zoverre echt bestaan dat hij dus oorspronkelijk een natuurgod was, namelijk Pan. En de horens die Pan zijn opgezet, heeft de duivel nog steeds. Dus het is eigenlijk een poging geweest om een natuurgeloof, dat nog zeer sterk, vooral op het platteland, heerste te onderdrukken door de goden daarvan deels tot heiligen te verklaren en deels tot demonen. En daaruit zijn alle duivelverhalen verder voortgekomen.

Vraag: Kunt u ons vertellen wie de auteur is van het gebed het "Onze Vader" en het "Weest gegroet Maria"?

Antwoord: Nou, dat kan ik u niet met zekerheid zeggen. Het Onze Vader zou door Jezus zelf gebeden zijn en aan zijn leerlingen zijn overgedragen. In ieder geval is het zeker dat Petrus dat gebed heeft gebruikt tijdens de bijeenkomst van de eerste christencommune in Jeruzalem.

Wat betreft het Ave Maria, ik meen dat dat door een dominicaan is geschreven indertijd. Dit gebed stamt waarschijnlijk uit ongeveer 900 na Chr. Voldoende?

Vraag: Hoe ervaren de overgegangene zielen onze gebeden; heeft het zin dat wij voor hen bidden, geeft het hun verlichting of hoe moeten wij dat zien?

Antwoord: Ja, hoe ervaar je of een ander aan je denkt? Bidden is eigenlijk denken aan je. En als je voor iemand bidt, dan wens je hem het beste. En het is altijd heel erg prettig, vooral als je je minder prettig voelt, dat iemand welwillend aan je denkt, dus dat is altijd goed. Hè, of het uitwerking heeft, ja, het verandert in ieder geval door het contact dat zo ontstaat als geest je éigen relatie met de wereld om je heen. En de kans bestaat dan dat je andere contacten ook gaat aanvaarden. En het resultaat is dan dat je je aanmerkelijk beter voelt.

Vraag: Hoe ervaren de overgegangene zielen de bezoeken aan hun graven en het versieren ervan?

Antwoord: Ja, dat ligt sterk aan het karakter van de overgegangene. Ik ken één ouwe heer, die zei: ik durf nooit meer naar mijn eigen graf te kijken, want kijk ik effe, dan zitten ze weer met tranen in d'r ogen geraniums neer te zetten. M.a.w. het wordt vaak ervaren als een liefdeblijk en als zodanig op prijs gesteld. Maar er zijn er een hele hoop, die zeggen: nou, ik leef verder en wat heb ik nog met dat graf te maken, hè, dat is precies hetzelfde, als iemand tegen u komt vertellen: ja, die ouwe jas van je, die op zolder hangt, waar de mot zo inzit, daar heb ik toch nog maar een roosje in de revers gestoken. Dan denk je ook: ja, zijn ze nou gek of niet. Zo gaat dat. U moet dat heel nuchter bekijken. Geesten zijn mensen die dood zijn. Een mens die dood is, blijft in veel opzichten nog een lange tijd een mens, totdat hij leert zich minder onmenselijk te gedragen.

Vraag: Kunt u ons vertellen over het leven van wijlen Emilie Dickinson, dichteres van plus minus 2000 gedichten; in welke verhouding staat ze met de allergrootste van de wereld; wat was de reden voor haar teruggetrokken leven en aan welke ziekte leed ze?

Antwoord: Ik zou daar geen volledig antwoord op kunnen geven. Maar één ding kan ik u wel vertellen: personen, die sterk teruggetrokken zijn, zeer eenzellig en zeer eenkennig, hebben vaak de behoefte hun behoefte te uiten. In dit geval gebeurt dat in gedichten. Voldoende?

Vraag: Verschilt de humor in uw wereld wezenlijk van de aardse; kunnen ze in het duister ook nog lachen; zo ja, wat voor humor.

Antwoord: Ja, als je in het duister zit en je leert om jezelf te lachen, zitje in het licht.

Reactie: Galgenhumor.

Antwoord: Dus ik zou haast zeggen: humor is bij ons een mate van zelfspot, die we dan, wanneer we contact hebben met de mensen, overdragen a.h.w. naar de mensheid. We proberen nooit iemand speciaal dus onderwerp van humor te maken, hè, alle pastoors moppen, huishoudsters moppen, schoonmoeders moppen enzovoorts. Daar zijn wij een beetje vanaf, daar lachen wij niet om. Onderbroekhumor ook niet, want die dingen hebben we niet meer (gelach).

Maar er zijn altijd dingen, zekere discrepanties eigenlijk tussen watje bent en wat je doet bijvoorbeeld en dat kan zeer humoristisch zijn. Zoals de pastoor die zei: als je bidt, zal het beter gaan. De man bad, het ging beter en toen zei de pastoor: potverdomme, dat had ik nooit gedacht (gelach). Kijk, dat is onze vorm van humor dus; dat is een tegenstelling.

Vraag: Kunt u de humor van de grote landen typeren; de Amerikaanse, Russische, Indiase en Chinese humor.

Antwoord: O nee, zeg, als we daar aan moeten beginnen, dan is het einde ervan weg. Dan verwacht u waarschijnlijk dat ik voor elk land een mop vertel. Als we eens een tijd heb voor een conference, zal ik het doen. Volgende.

Vraag: Turijn, Boedapest en Kiev worden wel de drie mystieke steden van Europa genoemd. Terecht? Zijn Jeruzalem, Mekka en Benares dit ook; bestaat er op deze plaatsen een bijzondere lading?

Antwoord: Nou, op de drie laatst genoemde plaatsen zijn zeer vele ladingen van pelgrims, maar, ja, de plaatsen die als Benares en Mekka en Jeruzalem dus heilig zijn in de ogen van de mensen, die krijgen daardoor een bijzondere sfeer. Het is de uitstraling van de mensen zelf, maar die doordeesemt dan a.h.w. zo'n hele stad.

De andere drie steden worden wel mystiek genoemd, omdat daar bepaalde mirakelen zijn; bepaalde dingen, die onverklaarbaar zijn. En of je daar nu kunt zeggen: dat zijn centra van kracht, ik geloof het niet. Maar je zoudt wèl kunnen zeggen: dat zijn plaatsen, waarin mensen in contact komen met verschijnselen, die ze niet goed begrijpen. Voldoende?

Vraag: Welke astrologische tekens associeert u bij deze steden: Kiev, Mekka, Benares?

Reactie: Geen commentaar.

Vraag: Bestaat er ten noorden van Shrinagar een dorp, waar vele ingewijde avatars bijeen zijn, die zo nodig een lichaam materialiseren en dematerialiseren?

Antwoord: Ja, de meesters van het verre Oosten hebben heel wat op hun geweten. Er bestaat inderdaad een dergelijk dorp. Van het materialiseren van lichamen is mij op dat punt heel weinig bekend. Het is wel bekend dat een enkele keer geesten daar in een tastbare en zichtbare verschijning dus optreden, maar dat zijn schijnlichamen, die zich na enige tijd weer oplossen. Voldoende?

Vraag: Bestaan er op andere planeten ook cafés, theaters en concerten (gelach)?

Antwoord: Dergelijke dingen bestaan waarschijnlijk wel, maar u zou ze als zodanig niet herkennen, omdat overal waar een denkende gemeenschap ontstaat, de neiging tot ontspanning aanwezig is. De neiging tot excessen eveneens aanwezig is en daarvoor dan over het algemeen plaatsen worden gekozen, die door velen met dat doel kunnen worden gezocht.

Vraag: Men spreekt van bewust slapen in casu de gewone slaap, waarbij men via de zonnevlecht naar de droomwereld uittreedt. Waarom wordt dit bij de ODV nooit geleerd; het lijkt erg praktisch.

Is de volgende procedure juist: eerst het terugtrekken van stoffelijk bewustzijn, dan het bewustzijn terugtrekken in de streek van de pijnappelklier, zodat het punt van gewaarworden tussen het voorhoofd en de pijnappelklier gecentreerd is. En dan het terugtrekken van het bewustzijn in het kruinchakrum. En dan in het astrale lichaam, wat daardoor bevrijd wordt van het stoffelijk gebied en daarna verder nog terugtrekken in het mentale lichaam, zodat noch het stoffelijke, noch het astrale de mens langer begrenst.

Antwoord: Ja, als u denkt dat we er nooit wat over hebben gezegd, niet in deze termen, maar we hebben verschillende lessen gegeven over uittreding. En ik geloof dat dat voor een deel op hetzelfde neerkomt. Maar bewust slapen zou ik het niet noemen, het is hoogstens onbewust snurken. Wanneer je je sterk concentreert op een bepaald beeld voor het inslapen en dat langzaam a.h.w. laat wegblazen, dan ontstaat hierdoor een toestand, waarbij een soort gecontroleerde droom ontstaat. Is die droom harmonisch met hetgeen uzelf bent, dan is een uittreding heel waarschijnlijk.

Vraag: De type volledig droomloze slaap wordt vaak met verlichting vergeleken; bestaat de persoonlijkheid dan nog wel echt of verdwijnt ze telkens als het verschijnsel?; verschijnt er dan telkens een niet wat andere persoonlijkheid als een nieuw verschijnsel?

Antwoord: De zogenaamde droomloze slaap is in feite een fase van ontspanning, waarin feitelijk de hersenactiviteit terugvalt op praktisch nil. Wanneer ze op zo'n laag niveau actief is, die hersenmassa, dan wordt het daardoor mogelijk geestelijke invloeden te ervaren en daar, hetzij vanuit je eigen lichaam, hetzij dan over een uittreding, bepaalde contacten leert op te bouwen. Deze worden dan héél vaak in de daaropvolgende droomfasen weer beleefd. Ik zou niet willen zeggen dat de droomloze slaap iets van inwijding heeft of alleen bij ingewijden voorkomt. Het is

een normaal verschijnsel dat in elke nachtrust (onverstaanbaar), vooral bij de wat jongeren. De ouderen hebben een wat lichtere slaap en daarom is de diepe fase aanmerkelijk minder. Voldoende?

Vraag: Hoeveel geleidegeesten heeft een op aarde zijnde mens maximaal?

Antwoord: Ja, als je een onaangename persoonlijkheid bent en de een lost de ander af, dan kan dat wel tot een paar honderd oplopen.

Vraag: Is Pendelen, goed of niet?

Antwoord: Ligt eraan hoe je het doet, punt een. Waarom je het doet, punt twee. En ten derde: of je de aanwijzing beschouwt als iets wat nader moet worden onderzocht dan wel als een apodiktische uitspraak, waaraan je je maar te houden hebt. In het laatste geval is het niet goed.

Vraag: Is het iedere keer dezelfde geest, waarmee u in contact komt tijdens een trance?

Antwoord: Nou ja, het is voor mij altijd wel hetzelfde medium, maar als het toevallig doorkomt. Maar we maken gebruik van het medium en we weten, hè, als je op een orgel speelt, kun je wel veel verschillende registers gebruiken, maar je zit aan de mogelijkheden van het orgel gebonden, dus bij ons ook.

En punt twee: naarmate dus de mogelijkheid om kracht te verbruiken van het medium minder is, krijgen we dus meer dat de eigen persoonlijkheid van het medium op de voorgrond wordt geschoven, maar dat de uiting nog wel degelijk door ons bepaald wordt. Voldoende?

Vraag: Heeft het geestelijk of zieleniveau te maken met het aantrekken van een geest op hetzelfde niveau?

Antwoord: Het niveau op zichzelf is een kwestie van bewustwordingsprocedure, waarbij dus je eigen visie op éigen bestaand en al datgene om je heen zich wijzigt en daardoor grotere gebieden rond het ik als deel van het ik of uitwisselingsmogelijkheid met het ik kan aanvaarden. En dan kunnen er dus geesten op een bepaald niveau met je in contact komen e.d. Maar de ontwikkeling moet eerst in jezelf plaatsvinden, daarna pas zijn er contactmogelijkheden.

Vraag: In de boeken van Josef Rulof spreekt meester Alkar bij herhaling en met klem om na de dood geen crematie toe te passen, omdat dit, indien men nog aardgebonden is, een smartelijk lijden tot gevolg heeft. Gaarne uw visie.

Antwoord: Ja, mijn visie is heel eenvoudig: je kunt kiezen voor de korte pijn, die je misschien hebt, als je je niet bewust van je overgang tijdens de crematie, waarna een ieder wel weet waar je aan toe bent. Of je kunt kiezen voor het heel langzaam jezelf tot een consumptieartikel voor wormen zien verworden, wat véél onaangener is, véél langer duurt en daardoor voor het ik mijn inziens een veel pijnlijker ervaren is.

Vraag: Door welke geest werd Baha'u'llah geleid als hij automatisch schreef?

Antwoord: Vreemd genoeg door zijn eigen geest op een hoger niveau.

Vraag: Was Patanjali een verlicht ingewijde; is zijn weg voor ieder geschikt?

Antwoord: Zijn weg is niet voor ieder geschikt. Hij was in zekere zin een ingewijde: adeptus minor. En hij was in de ogen van zijn volgelingen een zeer grote ingewijde.

Vraag: Eén der farao's was een ingewijde, meer hogepriester dan heerser; wordt bedoeld Meremtah ook wel Ameneptah genoemd, dynastie plus minus 1220 v. Christus, opvolger van Ramses de 2de?

Antwoord: Ja, die zou er inderdaad mee bedoeld kunnen zijn. Er zijn er wel een aantal meer geweest en zelfs van Ichnaton zou men kunnen zeggen dat hij inderdaad dus een mate van inwijding onderging, maar dat hij de fout maakte die inwijding met iedereen te delen, wat hem zijn leven gekost heeft.

Vraag: Krishnamurti is adeptus minor gebleven, geen major, waarom?

Antwoord: Omdat adeptus major betekent dat je je terugtrekt van alle directe contacten; je geeft dus alleen nog lering aan enkelen, niet aan velen. Krishnamurti heeft ervoor gekozen zijn denkbeelden met velen te delen zover dat mogelijk lijkt.

Vraag: Hij komt nog één keer terug op aarde. Kunnen jonge volgelingen van nu hem straks nog meemaken, zoals bij Sai Baba I en II het geval was?

Antwoord: Het lijkt me onwaarschijnlijk. Maar ik kan niets met zekerheid zeggen.

Reactie: In oost of west?

Antwoord: Ook dat is mij niet bekend. Ik vermoed dat hij op het zuidelijk halfrond herboren werd.

Vraag: Is Ayres Rock in Australië een heilige plek met veel lading of alleen een mooie berg?

Reactie: Zullen we dat buiten beschouwing laten.

Vraag: Twee-hoofdige babies stelt artsen voor morele dilemma; medici in een Napolitaans ziekenhuis vragen zich verbijsterd af wat te doen met een baby die vrijdagnacht werd geboren; het meisje heeft namelijk twee hoofdjes en drie armen, maar is voor de rest volkomen normaal. Zij heeft één hart, één maag en twee beentjes en is volgens de laatste berichten kerngezond.

Antwoord: Het probleem waarvoor de medici in het Nureto-ziekenhuis in Napels zich nu gesteld zien is: of zij operatief moeten ingrijpen. Dit is niet alleen een wetenschappelijke vraag, maar ook een moréle, aldus professor Cesare Aragora van de universiteit van Rome. Dit geval is een bijzondere, omdat beide hoofdjes normaal zijn en zelfstandig kunnen functioneren.

Vraag: Welke entiteit wil zó reïncarneren als deze toch zo doelbewust gekozen is?

Antwoord: Nou, het zal een hele rare zijn.

Vraag: Mogelijk weet u een oplossing voor dit probleem hoe de heren medici moeten handelen en hoeveel procent kans van slagen hebben zij?

Antwoord: Aangezien dit leven niet bijzonder lang op deze wijze voort kan gaan - dat hangt onder andere samen met hartbelasting en bloedsomloop-, zou ik zeggen: laat het leven zoals het is. Bij operatief ingrijpen namelijk, ongeacht het technische succes, wat men natuurlijk denkt te hebben, waarschijnlijk groter beschadigingen worden aangericht en zou de moeilijkheid ontstaan dat langzaam maar zeker het peil van niveau van bewustzijn dus en van reaktiemogelijkheid daalt beneden dat van de ideotie.

Vraag: Is zij al geopereerd, hoe is haar toestand nu?

Antwoord: Mij niet bekend.

Vraag: De betekenis van Ghandi tijdens zijn leven en de betekenis van hem nu?

Antwoord: Tijdens zijn leven een handige advocaat die z'n eigen leringen zodanig politiek wist in te kleden dat hij daardoor een macht werd en gelijktijdig de mensen kon brengen tot een gedrag dat beter strookte met de eigenlijke leringen van de Veden. Dat is heel eigenaardig, maar dat is werkelijk waar. Hij was dus een groot staatsman en een groot voorganger.

We moeten daarnaast zeggen dat hij op dit ogenblik dus bezig is om zijn advocatenstreken te verliezen en dat kost hem moeite.

Reactie: Het klinkt niet aardig.

Antwoord: Nee, het is alleen juist.

Vraag: Over het Oude Testament: wanneer leefde Abraham, Salomo, Mozes, Saul, Jesaja?

Antwoord: Ja, Abraham, dat is in de tijd van Ur, dat is ongeveer 4000 jaar geleden. En alle andere kunt u dan volgens de tijdschatting van de bijbel ongeveer traceren.

Vraag: Was Abraham geboren in Ur van de Chaldeeën of Ur ten noorden van Haram, huidige Syrië?

Antwoord: Hij is niet in Syrië geboren vreemd genoeg; hij is inderdaad in het Ur van de Chaldeeën geboren, althans buiten de stad en is daar gevlucht wegens een conflict dat hij had met de maanpriesters daar.

Vraag: Waarom worden mensen in die tijd vaak 175 jaar e.d. genoemd?

Antwoord: Omdat de jaren toen een beetje anders werden geteld. Er zijn zelfs gevallen dat elk seizoen als jaar werd aangesproken. Hè, dan was je dus al heel gauw heel oud.

Reactie: Dus Methusalem was niet zo oud?

Antwoord: Nee, hij was niet zo oud als van hem wordt gezegd.

Vraag: Komen al die verhalen uit het Oude Testament van Mozes zelf; was hij helderziende in tijd en ruimte?

Antwoord: De verhalen in het Oude Testament komen niet van Mozes; ze zijn overleveringen, die in de tijd van Abraham, pardon, van Mozes op Mozes' gezag door de levieten zijn neergeschreven.

Vraag: Is iets van Mozes' aard bekend, evenals van zijn ware afkomst; heet hij nòg Mozes, nu nog?

Antwoord: Nou, ik denk als je dus de sfeer ingaat waar hij woont en je roept: hé, Moos, waar ben je, dat hij wel antwoord zal geven. Maar zijn werkelijke wezen en naam is natuurlijk veranderd; hij heeft andere incarnaties doorgemaakt.

Vraag: Is de strenge zedenleer van de joden onder andere met betrekking tot de sexe van hèn afkomstig?

Antwoord: Zij is afkomstig in feite grotendeels van Aaron. Aaron was de man, die zag dat je een zeer sterke discipline nodig hebt om een bende ongeregeld - dat was het joodse volk in die tijd - tot een mate van samenwerking en saamhorigheid te brengen.

Vraag: Waarom aanvaardden de joden Jezus niet en voelen ze zich zo uitverkoren?

Antwoord: Omdat ze denken dat de Messias nog komt en dat die Messias hèn zal verlossen. Hun idee van verlossing is namelijk een terugkeer naar de grootheid van eens: de tijd van Salomon; wereldmacht zijn, gezag hebben. En Jezus dan te aanvaardden is betrekkelijk moeilijk, vooral wanneer Jezus dus èn door zijn leringen èn door zijn gedragingen en zeker ook door zijn dood niet bepaald past in het beeld dat het jodendom zich van de Messias altijd weer gemaakt heeft.

Vraag: Heeft hun volhardend bidden bij de klaagmuur veel zin; wat kun je in dezen het beste tegen hen zeggen?

Antwoord: Klaag wat je wil, want klagen is altijd de opluchting van het gemoed, maar ga dan blijmoedig anderen tegemoet en probeer ze te zien als mensen en niet als (onverstaanbaar) zonder meer.

Vraag: Wat is de functie van het jodendom voor henzelf en voor de wereld?

Antwoord: Voor henzelf het uitverkoren zijn, het kennen van een overlevering, een traditie, zou ik haast willen zeggen, waardoor je je onderscheidt van alle anderen en waardoor je behoort tot een soort innerlijke gemeenschap.

Voor de wereld: de joden zijn ook al door hun tradities, maar zeker ook door de wijze, waarop zij uit hun verstrooiing steeds weer zijn teruggekeerd, een enorme bron geweest van grote talenten. Zij hebben de wereld dus op wetenschappelijk en filosofisch gebied ontzettend veel gegeven. En daarnaast geven ze de wereld altijd weer aardige voorbeelden van het individualistisch optreden dat ook een gelovige zich kan permitteren. Hè, een jood is iemand, die kun je een leer voorleggen en dan zegt hij: nou, als je dat gelooft, mij best. Dan loopt hij door. Want waarom zou je gaan argumenteren? Tenzij het iets is, waar hij zelf mee te maken heeft.

Vraag: Beide stelsels kapitalisme en communisme zijn goed, mits goed toegepast. Kunt u dit toelichten?

Antwoord: Ongetwijfeld. Wanneer in het communisme inderdaad alles voor het volk gedaan wordt namens het volk, dan ontstaat een persoonlijke vrijheid, die groot genoeg is om een persoonlijke groei van de bevolking door te maken, waardoor het peil van de samenleving steeds stijgt.

Wanneer in het kapitalisme het kapitaal gebruikt wordt niet alleen maar om schijnwaren als geld te verdienen, maar om het productieprocessen steeds weer te vernieuwen en zo allen te geven wat ze nodig hebben, dan ontstaat een zodanige productie dat iedereen zich alles kan veroorloven. En daardoor de mogelijkheid heeft om zich steeds verder persoonlijk te ontwikkelen. In beide gevallen zitten er dus een hele goeie kant aan. Maar dat zit in het christendom ook. Als alle mensen zich als christen zouden gedragen, dan zou er geen oorlog meer zijn op de wereld.

Vraag: Waar ligt eigenlijk de oorsprong van het kapitalisme, respectievelijk communisme?
 Antwoord: Ja, ze zijn allebei nogal oud. Het kapitalisme begon eigenlijk toen een jager met twee schapen thuiskwam. Hij zei: en dat ene is voor mijn familie. En toen later, toen een ander te weinig had gekregen om zijn gezin te onderhouden, toen zei die: nou, dan mag je dat afval aan die poten van mij nog wel hebben. Dat was het eerste kapitalisme.

Zodra er dus éigendom is waarop je alleen rechten doet gelden, waar je zelf over beslist. En dat is al heel oud; het ligt al ver in het stenen tijdperk. De tijd dat ze nog op de sabeltandtijger jaagden. Ja, u zou zeggen: die lieve poesjes, maar die krenge, die kon je met een hele steenlawine soms nog niet dood krijgen.

Nou, dan het communisme. Wanneer een gemeenschap om te overleven voortdurend moet delen, doet ze dit. Wij zien dat bijvoorbeeld ook in de eskimowereld. Die hadden bepaalde, zeg maar, communistische eigenschappen. De jager brengt binnen, maar hij brengt binnen voor het hele dorp, de hele nederzetting. En dergelijke dingen heb je altijd gehad. En het enige wat er dus in de commune altijd fout gaat, is, dat wanneer de commune te véél bezittingen heeft, er mensen zijn die zeggen: nou, dan kan ik voor mezelf wel wat apart houden. Daar is de eerste christelijke commune in Jeruzalem ook aan kapot gegaan.

Vraag: Begunstigt de leer van Jezus één van beide stelsels?

Antwoord: Nou, ik denk het niet. Jezus heeft altijd gezegd: "Geef de keizer wat des keizers is en de tempel, wat de tempel behoort". D.w.z.: hij is bereid om béiden te aanvaarden, omdat zij beiden in wezen niet verschillen, zolang zij zich richten op het welzijn van de naaste.

Vraag: Wat zal beide stelsels de das omdoen?

Antwoord: De poging van de kapitalist om het kapitaal als heilig te verklaren en alles daaraan op te offeren. En in het communisme de dogmatiek, waarbij men uitgaat van bepaalde sociale stellingen zonder zich af te vragen hoe een mens daarin kan leven.

Vraag: Waarom heeft het socialisme in Noord-Amerika nooit goed gedijt?

Antwoord: Om de doodeenvoudige reden: dat de mensen daar te veel voor zichzelf op moesten komen en in kléine gemeenschap al voldoende samenhang bezaten en geen behoefte hadden aan inmenging van buiten.

Vraag: Waarom is het communisme in Rusland en China, waarom het kapitalisme in Amerika en Europa ontwikkeld? Het omgekeerde lijkt ondenkbaar.

Antwoord: In de eerste plaats: Rusland verkeerde over het algemeen in een situatie, die Nederland en Europa gekend hebben zo rond 1600, 1650. Sterke bovenlaag met zeer veel weelde, zeer veel ontwikkeling en kennis en daaronder een volk dat niets had.

In de tweede plaats: de oorlogen, die door de tsaar gevoerd werden, zijn niet altijd met goed succes verlopen. En er waren net twee oorlogen mislukt en de derde dreigde te mislukken.

Hierdoor werden de mensen, die nutteloos werden opgeofferd, opstandig. Er was in die tijd bovendien zowel in die bovenlaag in Rusland, - later doemapolitici -, als ook in het buitenland een reeks mensen, die voelden dat de absolute macht van adel en tsaren gebroken moest worden. Maar om die macht te breken was een omwenteling nodig. Daar de doemamensen zich in theorieën en wederkerige woordenstrijd niet konden bekwamen tot direct handelen, was het nodig dat er een verdere revolutie kwam. En daarvoor hebben we onder meer Lenin, die als een presentje voor de Duitsers dus uit Zwitserland werd doorgeladen.

Lenin verkondigde een revolutie, maar greep gelijktijdig de macht, waarbij hij in feite het tsaristisch gezag voor zichzelf opeiste, maar nu in naam van het volk. Er zijn daardoor heel wat bloedige offers gebracht, heel wat meer dan de tsaren in bepaalde eeuwen hebben gevergd van het volk. Zo, daar heeft u de Russische geschiedenis.

In China precies hetzelfde. Onderdrukking en zéér rijke bovenlaag. De keizer en de rest, de keizer en de moeder in het laatste ook. En daarónder een ambtenarenstand en verder mensen, die arm waren en uitgebuit werden. De opstand daartegen was onvermijdelijk. Zeker toen de jappers ook een paar keer een inval hadden gedaan. Het resultaat is geweest dat Tjang Kai Tjek de militaire macht aan zich greep, zoals in de provincie wel meer gebeurde, maar zoveel medewerking kreeg dat hij een groot gedeelte van China kon gaan beheersen.

Hij ging echter van het standpunt uit dat de meerwaardigheid van handel en, zullen we zeggen, de beschaafde delen van de bevolking moest worden gehandhaafd. Hierdoor ontstond een

verdere revolutie: Mao, de lange mars. En aangezien voor het gewone volk de wijze, waarop Mao en de zijnen optraden stèrk verschilde van het optreden van bijvoorbeeld Tjangs soldaten of alle anderen, waarmee ze kennis hadden gemaakt, vonden ze deze sympathiek en waren bereid hen te aanvaarden en te steunen. Hierdoor kon een revolutie ontstaan, waarbij Mao door het westers communisme wèl beïnvloed, maar zeer zelfstandig kwam tot de verkonding van de maoïstische stellingen, welke gevoerd hebben tot wat men noemt het maoïstische communisme. Voldoende? Kapitalisme: op het ogenblik dat kleine gemeenschappen moeten wikken en wegen om bedrijven te vestigen, om overwinningen te doen, terwijl ze een voldoende mentale achtergrond hebben. En vergeet één ding niet: degenen, die uittrokken naar Amerika in de éérste periode, waren over het algemeen mensen van behoorlijke intellect. Daardoor ontstond dus een gemeenschap, die zich kon uitbreiden, maar gelijktijdig ontstond steeds meer het conflict met de indianen. Daardoor sloten ze zich aaneen en besloten gezamenlijk hun belangen te verdedigen, terwijl ieder daarnaast binnen de gemeenschap voor zijn belangen moest opkomen. En dit heeft ten gevolge gehad dat het kapitalistisch systeem zich daar verder ontwikkelde.

Wat betreft het Europees kapitalisme kan worden gezegd dat dit eigenlijk stamt van de poging van verschillende gekroonde hoofden om zich, toen oorlogen niet meer al te rendabel waren, via bemoeiingen met handel e.d. dus te verrijken en hun macht te vergroten. Hierdoor ontstonden coterieën, die dus kapitalieën in handen hadden, handel en transport voor een groot gedeelte beheersten. Er ontstonden koper (onverstaanbaar) gereedschappen, de Hansen bijvoorbeeld, en dezen op hun beurt bevorderden dus weer het bestaan van bezitters, exploitanten, fabrikanten in het binnenland. Voldoende?

Vraag: Worden in India bepaalde landbouwgebieden ook verkeerd geëxploiteerd, zoals in Rusland bij de kolchozen het geval was?

Antwoord: Ongetwijfeld, want land wat je niet bezit, bebouw je niet goed.

Vraag: Is er wel genoeg land beschikbaar voor de eenvoudige boeren; is alles niet al in handen van eenvoudige grotgrondbezitters en voedselmultinationals?

Antwoord: In India is een groot gedeelte van de grond nog steeds in handen van de grootgrondbezitters en dit is mede de verklaring voor de slechtere wijze, waarop de landbouwers zich daar ontwikkelen.

Vraag: Welk voedsel zal men vooral moeten verbouwen?

Antwoord: Ik zou pleiten voor oliehoudende zaden en granen. Deze zijn betrekkelijk eenvoudig te verbouwen, hebben een grote voedingswaarde en die kunnen op vele wijzen worden bereid.

Vraag: Wie moeten investeringen voor vernieuwde landbouwmethoden betalen?

Antwoord: Als u het mij vraagt de boeren zelf.

Vraag: En welke scholing vooral is er belangrijk?

Antwoord: De scholing van hard werken in de natuur. Want wie niet geleerd heeft hard te werken, heeft niets aan een landbouwtechnische hogeschool of iets dergelijks.

Vraag: Zullen de sterk toegenomen communicatiemedia niet ook in India voor een toenemende bewustwording zorgen?

Antwoord: Toenemende onrust is juist.

Vraag: Is het kastensysteem remmend op de hongersnoodproblematiek?

Antwoord: Ik geloof niet dat je het zo kunt stellen. Het kastensysteem is in feite niets anders dan een roulatiesysteem, gezien het geboortegetal plus het geloof in reïncarnatie. En als zodanig een integrerend deel van een maatschappelijke opzet, waarbij je aparte standen nodig hebt als de krijgerstand, de boerenstand, maar ook degenen, die handel drijven, kooplieden dus, en daarnaast de wetgeleerden en wijzen, de brahmanen. Voldoende?

Vraag: Is de gedachte van Krishna Menon (Indiase nationalist; Red.) het af te willen schaffen juist of beter alleen de discriminatoire tendensen erin?

Antwoord: Ik kan er geen zinnig antwoord in korte formulering op geven. Het is namelijk zo dat de discriminatie zoals ze wordt genoemd, in vele gevallen terecht bestaat, ook in uw eigen land. En discriminatie is een lelijk woord geworden, omdat de erkenning van de volwaardigheid van de

mens dan moet inhouden dat men deze dus als volledig volwaardig beschouwd ongeacht zijn gedragingen, zijn persoonsinhoud etc. En dit laatste (onverstaanbaar) me niet wijzer.

Vraag: Wordt de honger daar beter door een Amerikaans of communistisch model bestreden of geen van tweeën?

Antwoord: Het beste wordt ze bestreden door samenwerking tussen de verschillende stappen en kasten i.p.v. zoals nu een voortdurend elkaar bestrijden om politieke en religieuze en andere gronden.

Vraag: Ik wil nog graag iets over Gandhi vragen: de meeste mensen zien in Ghandi een soort heilige. En u noemde hem een slimme advocaat.

Antwoord: Ja, maar dat was hij.

Vraag: Ja, maar het doet een beetje pijn. Hoe komen wij dan aan een voorstelling van een wijze?

Antwoord: Omdat u alleen de uiterlijke verschijnselen van een man heeft gezien, zijn geweldloos verzet, zijn overwinningen, zijn grote invloed op het volk, zijn vernieuwende werking vooral op het denken van vele mensen in India, waarbij men zich niet realiseert dat men gelijktijdig hele grote conflicten zijn ontstaan, mede door zijn optreden. Dat men zich verder niet realiseert dat bijvoorbeeld zijn hongerstaking en bepaalde andere acties zeer slim uitgerekend waren, omdat de man inderdaad een zeer goede advocatuuropleiding heeft gehad en van zijn wetskennis plus zijn mensenkennis uitvoerig gebruik heeft gemaakt.

Vraag: En degenen, die daar over hebben geschreven, die hebben dus oogkleppen voor?

Antwoord: Een heilige is een heilige en daar durf je niets kwaads van te zeggen, maar een feit blijft dat deze man dus in zijn motiveringen niet altijd de smetteloze heilige is geweest, die men zich voorstelt, omdat er gebeurtenissen zijn, die men liever (onverstaanbaar).

Vraag: Wat bedoelt u met het antwoord: hij probeert zijn advocatenstreken nu af te leren?

Antwoord: Dat is heel eenvoudig: omdat denken volgens regels voor de persoonlijke ontwikkeling zeer bezwarend en belemmerend kan zijn. En dus het wègdenken van alle regels of wetten, waardoor recht-plicht verhoudingen ontstaan in de plaats ervan een directe, willekeurige receptiviteit te ontwikkelen voor de bewustwording in de geest het meest belangrijke is. Het is niet negatief bedoeld; het is gewoon de constatering van een feit.

Vraag: Komt hij uit dezelfde sfeer als ons?

Antwoord: Nee. Zijn sfeer op het ogenblik is, zeg maar, zeer hoog zomerland. Nou.

Vraag: En u?

Antwoord: Nou, ik zit iets lager. Zover u bij een geest van zitten kunt spreken dan.

Vraag: Evenals Krishnamurti?

Antwoord: Krishnamurti zit ook wel een beetje hoger dan ik, ja. Nou, dan hebben we de plaatsbepaling gehad (gelach).

Vraag: (onverstaanbaar) pater Pio?

Antwoord: Pater Pio bevindt zich zover mij bekend in de sfeer van het witte licht.

Reactie: Dat is hoog.

Antwoord: Ja, dat is behoorlijk hoog. Maar het was een man, die zichzelf al geheel verloochend had en die in zichzelf bepaalde krachten, mystiek en andere al ontwikkeld had. En die daardoor in staat was op een heel andere manier na zijn dood het leven te ervaren. Zijn verwachting was niet van een hemelwereld, maar van een lichtwereld en daar kon hij dan onmiddellijk in terecht.

Vraag: En is het waar dat hij zich manifesteert via een paranormaal genezeres?

Antwoord: Bij pater Pio is alles mogelijk, maar met zekerheid durf ik daar niets over te zeggen. Nog mondelinge vragen?

Vraag: Kunt u ons zeggen waarom in het verleden en nòg spirituele leiders altijd kiezen voor een mannelijk fysiek lichaam?

Antwoord: Dat is niet volledig waar; er zijn zéér veel spirituele leiders, of leidsters moet je dan eigenlijk zeggen, geweest, die van groot belang zijn geweest. Wat denkt u bijvoorbeeld van de stichteres van de theosofie, van (onverstaanbaar) en Hubeke en dergelijke. Wat denkt u van bepaalde zeer bekende media bijvoorbeeld in de Verenigde Staten, een groep, waar we sterk mee verwant zijn, een vrouwelijk medium enzovoorts enzovoorts, Alice Bayley. U kunt er nog veel meer vinden, als u maar zoekt.

Vraag: Ik dacht meer dat (onverstaanbaar) we meer terug gaan naar Jezus en de Boeddha, dat de acceptatie misschien ook anders ligt voor het volk?

Antwoord: In die tijd ongetwijfeld.

Vraag: Mag ik vragen: Pater Pio die deed veel genezingen. Doet hij dat nu nog vanuit de geest?

Antwoord: Ik neem aan van wel, maar ik heb u al gezegd, ik weet daaromtrent betrekkelijk weinig. Ik kan niet zeggen wat hij doet, ik weet wel waar hij is.

Vraag: De Boeddha, is dat de reïncarnatie geweest van Jezus van Nazareth?

Antwoord: Nee. Daar kan ik heel kort mee zijn, nee.

Vraag: Hoe komt het dat er op de Filippijnen spiritueel geopereerd wordt praktisch nergens anders op de wereld en dat in Mexico (onverstaanbaar), maar waarom specifiek op de Filippijnen?

Antwoord: Mexico, Equador, delen van Argentinië, Brazilië in het binnenland, ik zou u nog meer kunnen noemen, het gebeurt betrekkelijk veel. Dergelijke operaties, zij met ander uiterlijk vertoon, vinden eveneens nog plaats in bepaalde delen van Afrika. M.a.w. het is een betrekkelijk eenvoudig iets, waarbij overigens het overtuigend bewijs heel vaak van de kip kwam en niet van de mensen.

Reactie: Het suggereert dat het verder al is (?).

Antwoord: D.w.z. dat men de mens iets wil laten zien om een grote suggestie toe te voegen aan iets wat geestelijk inderdaad volbracht is.

Vraag: Weet u iets van dokter Friets, die ook (onverstaanbaar).

Antwoord: Ik zou het u niet kunnen zeggen, maar mag ik één ding zeggen: we hebben héél weinig tijd en ik geloof niet dat het juist is om nou even het adressenboek van alle geestelijke sferen na te zoeken. Dus tenzij u ook vragen van andere geaardheid hebt, ga ik afsluiten.

Reactie: Ik vroeg niet naar zijn adres.

Antwoord: Nee, maar u vraagt dus welke sfeer etc.

Vraag: Nee, nee, ik vroeg of u er iets van wist, hoe hij werkt en zo.

Antwoord: Nee, zou ik niet durven zeggen.

Vraag: Als je gaat reïncarneren in een aards lichaam, kunt u dat zelf sturen en voelt u dat zelf aan als waar je sterft, zeg maar.

Antwoord: Ja, je kunt het voor een deel zelf kiezen, maar het is natuurlijk wel je eigen bewustzijn wat bepaalt hoe verstandig je keuze is. Wanneer je daarin je gaat concentreren, dat gebeurt meestal zo rond de vierde en vijfde maand, waarin je dus werkelijk deel hebt aan het embryo dat (onverstaanbaar) het zenuwstelsel heeft, waarin dus veel signalen van de moeder worden ontvangen e.d., dan ontstaat iets wat lijkt op... (vervolg ontbreekt).

(Het Schone Woord is weggelaten)

Vrienden, we gaan zo langzamerhand sluiten. Ik dank u voor uw aandacht en wens u verder een goede huisgang en een gezegende nachtrust.
Goedenavond.